



**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm I. Eodem Titvlo In VI. Episcopum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

anteceffore, ita, vt talis fuffeffor præfcribere nunquam poffit; ita habetur in *l. Cum vitium. 11. ff. de diuerfis. & temporalibus præfcriptionibus* & in *l. Malâ fide. C. Communia. de vfucapionibus*. Vbi rubrica Baldi: *vitium defuncti nocet fuffeffori vniuerfali, etiam bonam fidem habent: & in §. diutina. juncta. gl. verb. Quod noftra. Inftit. de vfucapionibus*. Et docet ex communi Bartolus in *l. Pomponius. ff. de acquirenda poffeffione. Abbas in c. Si diligenti. n. 29. de præfcript. Gabriel. lib. 5. conclud. vbi de præfcript. con. luf. 6. Couar. Reg. peccatum. part. 2. §. 9. n. 5. & 6. Ratio eft, quæ traditur in *gl. cit. §. diutina*. Quia fuffeffor vniuerfalis (in omnibus iuribus ac oneribus fuccedens) eadem perfona cum anteceffore reputatur.*

¶ 2. Ampliari debet. Quod hæc doctrina locum non tantum habeat in hære de refpectu defuncti, fed etiam in fuffeffore populo, eiusque Magiftratu, cum fuccedant iuribus ac oneribus antecefforum fuorum, atque poffeffio omnino eadem maneat, fi mutatio nulla fiat, id eft, non poffeffio, quæ initio vitiofa erat apud populum, nunquam ad alterum per alienationem aliquam translata fit, tunc enim locus eft *Regula 29. in 6. Quod ab initio vitiofum eft, non potefit tractu temporis conualefcere. Et ita docent DD. in cit. l. Vitium. & in l. Cum hæres. 11. ff. de diuerfis actionibus*, fi poffeffio ab initio vitiofa fuit, vfucapionem nunquam fieri poffe, nifi mutatio aliqua feu inuerfio poffeffionis interueniat.

¶ 3. Quæres igitur, fi Monafterium ante 200. vel 300. annos fine folennitate debita. v. g. nõ adhibito confenfu Epifcopi, ciuitati vendidit prædium, num illud jam reuocari poffit à fuffefforibus. videlicet Magiftratu & populo, fi vt ponimus, emptores iuris errore, non facti, laborârunt, aut fortè fcierunt, Epifcopi confenfum non interueniffe.

Refpondeo, id omnino effe confequens, fi hæc ita oftendi poffint, veruntamen propter temporis diuturnitatem in dubio præfumendum erit, Epifcopum poftea emptionem approbâffe, aut ratificâffe, quandoquidem in dubio præfumitur actum legitime

cognitum effe, & ita vt valeat, potiùs etiam præfumetur ciuitatem facti errore laborâffe, quàm iuris.

Ad extremum duo adverte. 1. Quod in assertione dixi: Si causâ habeat ab anteceffore, vt hinc excludatur fuffeffor in beneficio, vel dignitate, cui non nocet mala fides antecefforis, cum ab eo titulum & causam non habeat, fed à collatore; ficuti hîc tradit *Imola n. 10. Couarr. cit. §. 9. n. 6. verf. 7. Felin. in cap. de quarta. n. 23. h. iii. Molin. to. 2. tr. 2. de iust. D. 65.*

Alterum: licet fuffeffor vniuerfalis vfucapionem perficere potuerit etiam cum mala fide, fi anteceffor eius bonâ fide rem poffedit, fpectato iure Iuftiniano. §. *diutina. cit.* Id tamen iure Canon. correctum eft, quare hodie nullo habito discrimine inter fuffefforem vniuerfalem & particularem, neuter eorum ceptam ab anteceffore vfucapionem continuando perficere potefit, nifi & ipfe bona fide poffideat.

CAPITVLVM I.

EODEM TITVLO IN VI.

Epifcopum.

PARAPHRASIS.

Epifcopus. v. g. Auguftanus repetebat Ecclefias, vel decimas ab Epifcopo Conftantiensî, eò, quod in diœcefi Auguftana fitæ effent, fed Conftantiensî Epifcopus obiecit, fe eas præfcripiffie tempore legitimo, videlicet annorum 40. Hoc autem non fufficere refpondet Bonifac. VIII. fed opus etiam effe, vt Epifcopus præfcriptionis titulum alleget ac probet, propterea quod jus commune fit contra poffefforem Epifcopum, in tali autem cafu, fi vel jus commune fit contra poffefforem, vel alia aduersus eum præfumptio exiftat, tunc ad præfcribendum non fufficit bonæ fidei poffeffio, nifi etiam titulus adfit, qui causam tribuat poffeffori præfcribendi, vel nifi tanti temporis poffeffio probeatur, cuius initij memoria nulla exiftat.

S V M.

SUMMARIUM.

1. Possessori ad præscribendum non sufficit bona fides cum tempore ordinario sed requiritur etiam titulus, vel tempus immemoriale.
2. Si jus commune resistat possessori, non tamen assistat petitori, præter tempus legitimum & bonam fidem, non requiritur titulus.
3. Quomodo probari soleat possessio immemorialis.

NOtand. Vnic. Si jus commune sit contra possessorem, non sufficit bona fides cum tempore ordinario ad præscribendum, sed etiam requiritur titulus vel tempus immemoriale, cum sit instar tituli, aduerte ad verba singula.

1. Dixi: Si jus commune sit contra possessorem, non ita quidem, ut jus commune possessionis vel præscriptionis potentia resistat, tunc enim nec cum titulo præscribi vlllo tempore potest, sicuti docui in *c. Causam. b. tit. & notat. ibi. Alexand. n. 52.* Sed ita quòd considerato communi jure, res, quæ possidetur, ad possessorem pertinere non debeat, quamuis possit jure speciali. Sicuti *gl. magna hinc explicat.*

2. Dixi: quòd non sufficiat bona fides, quorum verborum hæc debet esse explicatio, licet is, qui longo rem tempore possedit, tanquam suam, bonæ fidei possessor censeatur, ideòque sufficiat ei ad præscribendum vnâ cum possessione legitimo tempore continuatâ, bonam fidem allegare, tamen excipiendum est, nisi jus commune repugnet possessori, tunc enim non censetur rem bonâ fide asecutus, aut possidere in ordine ad præscribendum, propterea quòd Juris communis ignorantia in vsucapionibus non proficit, ideòque ad præscribendum non conducatur, *l. Nunquam. 31. ff. de vsucapionibus. & Reg. 82. in 6.* Qui contra jura mercatur, bonam fidem non præsumitur habere, quare idem simili ratione dicendum est, si alia, eâque grauis seu vehemens juris præsumptio sit contra possidentem, tunc enim cessante præsumptione bonæ fidei, non procedit præscriptio.

3. Dixi. Nisi & titulus adsit, videlicet coloratus seu præsumptus, nam talis proba-

bilis titulus dat justam causam præscribendi, quia malæ fidei præsumptionem, quæ ex jure communi resistente oritur, titulus tollit, bonamque fidem inducit.

Denique dixi: *Vel nisi tempus immemoriale &c.* Nam talis immemorialis possessio, si capacitas sit in præscribente, tribuit præsumptionem tituli, seu instar tituli esse censetur in ordine ad præscribendum.

Quæ. 1. Si jus commune faciat contra possessorem, seu modo supra explicato resistat possessori, non tamen assistat petitori, seu non fundet intentionem petitoris, num tempus legitimum cum bona fide sufficiat ad præscriptionem, an verò titulus requiratur? Quòd titulus hoc casu requiratur, existimat Abbas in *c. Si diligenti. 35. extra, hoc tit. Francus. hic. n. 7.* Sed contrarium placet, quod tradit *gl. hic. verb. titulum gloss. in c. 2. verb. eundem. de restitutione spoliatorum. & benè explicat. Alexand. in cit. c. Si diligenti. n. 53.* si enim jus commune petitori non assistat, tunc nec possessori resistet in ordine ad hunc petitorum, consequenter præsumptio bonæ fidei erit pro possessore, si eum comparemus cum hoc petitore; siquidem in pari causa melior videri debet conditio possidentis. Exemplum: Si Abbas vnus contra alterum Abbatem agat iudicio petitorio decimarum: Abbas autem possessor obiciat præscriptionem ortam ex 40. annorum possessione cum bona fide, non arbitrator tituli allegatione, aut probatione opus esse.

Quæ. 2. Quomodo probari soleat possessio immemorialis? Resp. benè *gl. finalis hic*, per testes deponentes, quòd semper viderunt & audierunt ita esse, nec vnquam viderunt, vel audierunt contrarium, & quòd communis est & fuit semper opinio, quòd sic fuerit; sin autem aduersarius contrarium ostendere velit, producere debet testes, qui dicant, quòd viderunt tali tempore contrarium, vel audierunt à Maioribus suis contrarium tali tempore fuisse.

Quòd si in tali casu vtraque pars probauerit, tunc præferendi sunt testes, qui aptiora, seu magis verisimilia deponunt: & videtur quòd

quod plerumque præferri debeant ii, qui de contrario probant, quandoquidem deponunt super affirmatiua, alii autem in sua depositione inuoluunt negatiuam, quæ minus probari potest *c. accusator. 6. q. 5.*

CAPITVLVM II.

Si qui.

PARAPHRASIS.

Si quis propter delictum siue ipso iure, siue per sententiam priuatus sit bonis, quæ ad Ecclesiam deuoluuntur, à qua bona accepit, videlicet in feudum, aut emphyteusim, non perficitur præscriptio nisi 100. annis, si sit Ecclesia Rom aut 40. annis, si sit alia, licet leges ciuiles aliter statuisse videantur.

SUMMARIUM.

1. Præscriptio contra Ecclesiam quoad bona eius feudalitæ, aut emphyteuticæ, si caduca fiant, tempore longissimo ordinario perficitur.
2. Et hæc duobus modis fieri potest. 1. Si quis crimen committat, ob quod bona eius sint applicanda fisco saculari.
3. Secundo si crimen committat Ecclesia vasallus, ob quod feudo priuandus sit, illudque ad Ecclesiam redire debeat.

NOT. Vnic. Præscriptio contra Ecclesiam quoad bona eius feudalitæ, aut emphyteuticæ, si ob bonorum confiscationem factam propter delictum caduca fiant, tempore longissimo ordinario perficitur: potest autem id contingere duobus modis, ita vt locus sit dispositioni huius Capituli.

1. Si quis crimen committat, ob quod bona eius applicanda sint fisco saculari; nam hoc casu bona feudalitæ, quæ sunt ex pacto & prouidentia, ita vt ad extraneos hæredes transire non possint, non confiscantur, sed redire debent ad Dominum feudi. ita *Bart. in l. Si finita. §. Si de veltigalibus. n. 3. ff. de damno infecto. Clarus. l. 4. sent. §. feudum. q. 34. & §. emphyteusis q. 29. Peregrinus. de iure Fisci, l. 5. n. 108.* Quare idem

Bart. in l. Imperator. ff. de fidei commiss. libertat. Regulam tradit. si res alienari prohibita sit, non transit in fiscum per bonorum publicationem, & addit *Clar. l. 4. sent. q. 78. n. 10.* Quod bona feudalitæ nequidem durante vita eius, qui prohibitus est alienare, transeant in fiscum, sed in fidei commissio, emphyteusi & similibus alienari prohibitis, quorum utilitas in alium transferri potest, pro tempore vitæ transferentis, fiscus interim succedere videtur, ita vt ante tempus mortis, cuius bona confiscata sunt, repeti non possint. *argumento. l. Statius. 48. ff. de iure Fisci.*

Quod si verò tali casu fiscus secularis bona feudalitæ, quæ ad Ecclesiam redire debent, sibi accipiat, & tanquam propria possideat, cum bona fide præscribere poterit annis 40. vel 100. sicuti *in text.* dicitur.

2. Id accidere potest, si Ecclesia Vasallus delictum committat, ob quod feudo priuandus sit, illudque ad Ecclesiam redire debeat; seu quia ille agnatos nullos habet, seu quia fuit feudo novum, quod à Vasallo tanquam primò acquirente alienari poterat cum Domini consensu, quia ad illud feudo agnati nisi ex persona primi acquirentis (qui tamen ob delictum priuatus est) peruenire non poterant, secundum probabilem sententiam *Clari. §. Feudum, q. 34. Peregrin. n. 107.* vel denique si crimen videlicet Felloniæ contra ipsum Dominum, videlicet Ecclesiam in nostro casu commissum sit, ita vt non ad agnatos, sed ad Dominum reuerti debeat. sicuti docui *l. 3. tract. 4. de Inst. c. 24. n. 12. §. Porro.* & esse communiter receptam sententiam, tradit *Peregr. cit. num. 108.*

Exinde colligitur non novum jus hoc loco à Bonifacio VIII. constitutum fuisse, sed dubium resolutum, quod oriebatur ex authentica Iustiniani. *tit. de SS. Episcopis. §. Si quis rapuerit. c. 43. collat. 9.* vbi dicitur: quod bona rapientis, corruptentis, aut sollicitantis Monasterio in criminis pœnam applicari debeant Monasterio, si intra annum petat, postea verò applicanda fisco esse, sed bene ibi monet *Gl. verb. Assignare.*

m m m

§. Si